

KÖYHYYS JA URHEILU

OPAS TALOUDELLISTEN ESTEIDEN
HUOMIOIMISEEN URHEILUSSA

**FINLANDS
SVENSKA
IDROTT**

YHTEISKUNTA KEHITTYY – JA URHEILUN PITÄÄ PYSYÄ MUKANA!

Tämän oppaan tarkoituksena on auttaa urheiluseuroja ja muita urheilun parissa toimivia huomioimaan taloudelliset esteet, jotka rajoittavat lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua urheiluun tasavertaisesti. Tietoisuuden lisäämisen ja käytännön vinkkien avulla opas haluaa edistää sellaisen toiminnan luomista, jossa perheen taloudellinen tilanne ei ratkaise liikunnan ilon ja urheilun positiivisten vaikutusten saatavuutta.

Opas on laadittu osana *Finlands Svenska Idrottin* projekteja *Fattigdomsenssensitivitet i idrottsverksamhet* ja *SURE*, ja se on koottu yhteistyössä *Helsingin yliopiston* kanssa. Projektin on rahoittanut *Brita Maria Renlundin* muistorahasto.

URHEILU voi olla erityisen tärkeää haavoittuvassa asemassa oleville lapsille, mutta juuri näiden lasten on usein vaikeinta osallistua.

LIIKUNNAN ILO JA FYYSISESTI AKTIIVINEN ELÄMÄNTAPA – VAIN NIILLE, JOILLA ON SIIHEN VARAA?

Urheilu vaikuttaa monin tavoin myönteisesti terveyteen, eikä kyse ole pelkästään voimasta ja kunnosta. Yhdessä muiden kanssa liikkuminen vahvistaa mielenterveyttä ja kehittää tärkeitä sosiaalisia taitoja, joista on hyötyä koko elämän ajan. Urheilu on myös tärkeä osa yhteiskuntaa. Säännöllinen liikunta vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia, parantaa heidän tulevaisuuden mahdollisuuksiaan ja vähentää syrjäytymisen riskiä.

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus vahvistaa, että kaikilla lapsilla on taustasta riippumatta oikeus terveyteen, vapaa-aikaan ja virkistykseen, mikä on vahva peruste osallistumisen kynnyksen madaltamiselle.

Urheilu kaikille, mutta ei tasavertaisesti

Onko urheilu kaikille mahdollista? Suomessa enemmän kuin joka kymmenes lapsi elää perheessä, jossa tulotaso ja elinolosuhteet ovat niin matalat, että perhe luokitellaan köyhäksi. Kansalliset tutkimukset lasten ja nuorten kokemuksista antavat selkeän kuvan siitä, mitä tämä tarkoittaa käytännössä. Monet alaikäiset kertovat, että perheen taloudellinen tilanne vaikuttaa voimakkaasti heidän mahdollisuuksiinsa osallistua harrastuksiin. Joissakin perheissä on asetettava etusijalle välttämättömyystarvikkeet, kuten hygieniatuotteet ja ruoka.

Kun talous rajoittaa osallistumista

Urheilu voi olla erityisen tärkeää haavoittuvassa asemassa oleville lapsille, mutta juuri näiden lasten on usein vaikeinta osallistua. Mahdollisuus olla aktiivinen sekä seurojen toiminnassa, että itse harrastaminen on usein rajoitettu perheen taloudellisen tilanteen vuoksi. Tutkimukset osoittavat selvästi, että sosioekonominen tausta ja urheilun harrastaminen ovat yhteydessä toisiinsa: korkeamman tulotason perheiden lapset ovat huomattavasti aktiivisempia kuin matalamman tulotason perheiden lapset. Kun taloudellinen tilanne on tiukka, liikunnan harrastaminen voi muuttua ylläilyksi, johon kaikilla ei ole varaa, etenkin kun urheilutoiminnan kustannukset ovat nousseet viime vuosina.

OLLA KÖYHYYSSTIETOINEN JA SENSITIIVINEN-MITÄ SE TARKOITTA?

TIETOISUUS tarkoittaa tässä yhteydessä ymmärrystä lasten ja nuorten välisistä taloudellisista eroista ja siitä, miten ne voivat vaikuttaa mahdollisuuksiin aloittaa, jatkaa tai osallistua säännölliseen harrastamiseen, lyhyesti sanottuna se on tietoisuutta köyhyydestä ilmiönä.

Jotta voi kohdata lapsia ja nuoria oikealla tavalla, on ymmärrettävä, miten rahan puute voi vaikuttaa arkeen. On myös tärkeää pohtia, mitä odotuksia itsellä on seuran toiminnalle. Esimerkiksi kyse voi olla urheiluvälineiden, maksujen tai matkojen kustannuksista. Kun olemme tietoisia tästä, vähennämme riskiä, että luomme tahattomasti esteitä, jotka vaikeuttavat lasten urheilun harrastamista.

SENSITIIVISYYS tarkoittaa tiedon muuttamista toiminnaksi ja taloudellisten esteiden huomioon ottamista käytännössä.

Se tarkoittaa lasten ja perheiden kohtelemista kunnioittavasti, syöllistämättä tai leimaamalla. Köyhyyssensitiivisessä urheiluseurassa lasten uteliaisuus, ilo ja lahjakkuus määrittää osallistumismahdollisuudet, ei perheen taloudellinen tilanne.

Täältä löydät lyhyesti perustietoa köyhyydestä ja siitä, miksi aihe on tärkeä urheilun kannalta

Absoluuttinen tai suhteellinen köyhyys, taloudellinen haavoittuvuus, vähävaraiset ihmiset, pienituloiset, epätasa-arvoiset mahdollisuudet lapsille. Mistä me oikeastaan puhumme ja mitä termiä pitäisi käyttää?

On olemassa monia samankaltaisia termejä, koska köyhyys määritellään eri tavoin riippuen kontekstista ja näkökulmasta. Siksi yksittäistä käsitettä ei voida pitää muita oikeampana tai merkityksellisempänä.

Suomessa puhutaan useimmiten suhteellisesta köyhyydestä. Se tarkoittaa, että kotitalouksien tulot verojen jälkeen ovat niin alhaiset, että on vaikea saavuttaa nykyisin yhteiskunnassa kohtuulliseksi katsottua elintasoa. Lapsiköyhyyden on Suomessa noussut viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana alhaiselta tasolta selkeästi korkeammaksi. Nykyään vähintään 120 000 lasta elää suhteellisen köyhyysrajan alapuolella.

KÄYTÄNNÖN HARJOITUS

Voit syventää omaa ymmärrystäsi pohtimalla, miten itse suhtaudut käsitteen köyhä käyttöön. Tuntuuko se epämurkavalta tai arkaluontoiselta? Miksi? Oman reaktion tiedostaminen on usein ensimmäinen askel kohti parempaa valmiutta käsitellä aihetta.

Mistä köyhyys johtuu ja mitä seurauksia sillä voi olla?

Köyhyys syntyy harvoin yhden yksittäisen tapahtuman seurauksena. Usein kyse on useista samanaikaisesti vaikuttavista tekijöistä, kuten alhaisista tuloista, työttömyydestä, sairaudesta, yksinhuoltajuudesta tai korkeista asumiskustannuksista. Kun useita tällaisia haasteita esiintyy samanaikaisesti, voi olla vaikeaa saada arki taloudellisesti toimimaan.

Taloudellisesti heikossa asemassa oleville perheille voi olla vaikeaa saada sellaisia asioita, joita monet pitävät itsestään selvinä. Kyse voi olla kunnollisista aterioista, välttämättömistä lääkkeistä, toimivista välineistä kouluun ja vapaa-aikaan, mahdollisuudesta osallistua aktiviteetteihin tai lähteä lomalle. Kun arki näyttää erilaiselta kuin monilla ikätovereilla, riski tuntea itsensä ulkopuoliseksi kasvaa.

Syrjäytyminen voi ilmetä monin tavoin ja vaikuttaa sekä sosiaaliseen, psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin että koulunkäyntiin. Kun monet lapset kärsivät tästä, se voi johtaa yhteiskunnan eriarvoisuuden kasvuun.

Köyhyys voi periytyä sukupolvelta toiselle, mutta sen ei tarvitse olla niin. Suojaavat tekijät voivat vaikuttaa suuresti sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Niihin kuuluvat tukiverkostot, maksuttomat hyvinvointipalvelut, riittävät sosiaalietuudet ja mielekkäät vapaa-ajan aktiviteetit, kuten urheilu.

KÄYTÄNNÖN HARJOITUS

Kuvittele, että olet valmentaja ja huomaat, että eräs nuori tulee usein treeneihin ilman sopivaa varustusta, kieltäytyy maksullisista aktiviteeteista, vaikuttaa väsyneeltä tai vetäytyy ryhmästä. Ehkä huomaat myös, että nuoren suorituskyky heikkenee ja hänen motivaationsa urheiluun vähenee. Tulkitsisitko tämän ensisijaisesti mahdollisina merkkeinä taloudellisista huolista vai joksikin muuksi?

Miten toimisit saadaksesi lisätietoja ilman syyllistämistä tai painostamista? Harjoituksen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta omista tulkinnoista ja siitä, miten toimia kunnioittavasti. Harjoitus sopii erilaisiin tilanteisiin ja sitä voidaan mukauttaa sen mukaan, mikä rooli sinulla on aikuisena urheilutoiminnassa.

Köyhyys on usein stigmaatisoivaa ja häpeä voi saada perheet epäröimään avun hakemista. Samalla monet eivät tiedä, mitä oikeuksia ja tukimahdollisuuksia heillä on, asiaa vaikeuttaa monimutkaiset järjestelmät ja epäselvä informaatio.

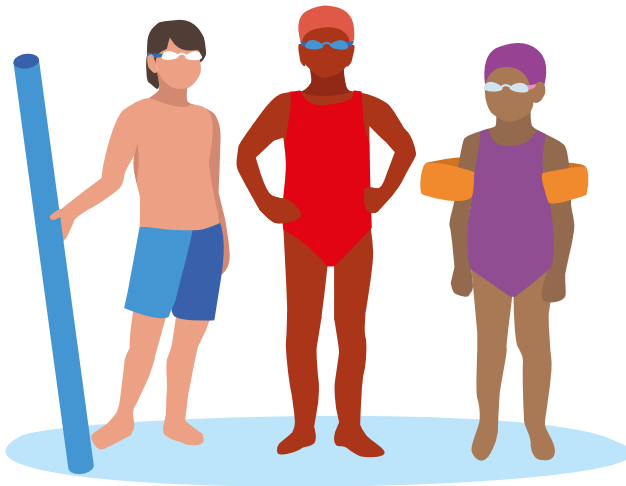

KÄYTÄNNÖN HARJOITUS

Sanojen valinta on tärkeää, kun puhutaan lapsiköyhyydestä. Mukauta kieli tarkoituksen ja tilanteen mukaan. Onko kyse tiedottamisesta, ymmärryksen luomisesta vai asian ottamisesta suoraan esille lasten ja heidän huoltajiensa kanssa?

Ei ole oikeaa tai väärää tapaa, mutta kielenkäyttö vaikuttaa siihen, miten viesti vastaanotetaan. Yksittäisten lasten ja perheiden kanssa keskustellessa on usein parasta käyttää pehmeämpiä ilmaisuja, kun taas yleisemmällä tasolla selkeämmät ja suuremmat käsitteet voivat toimia paremmin.

EI OLE OIKEAA tai väärää tapaa,
mutta kielenkäyttö vaikuttaa siihen,
miten viesti vastaanotetaan.

KONKREETTISIA VINKKEJÄ URHEILUSEUROILLE – NÄIN VÄHENNÄTTE TALOUDELLISIA ESTEITÄ.

Näiden neuvojen tarkoituksena on inspiroida käytännön ratkaisuihin ja antaa ajattelemisen aihetta nykyisistä toimintatavoista. Neuvoja voidaan soveltaa eri tasoilla ja eri toimijoiden toimesta riippumatta siitä, oletko valmentaja, hallituksen jäsen, joukkueenjohtaja, vapaaehtoinen tai sinulla on jokin muu rooli urheilussa.

Tarjoo ilmaisia kokeilukertoja ja joustavia maksuvaihtoehtoja

Anna lapsille ja nuorille mahdollisuus kokeilla lajia pidemmän aikaa ilman, että heidän tarvitsee maksaa jäsenmaksua heti. Tämä madaltaa kynnystä liikkua ja kokeilla jotain uutta, ja samalla perhe pääsee tutustumaan eri vaihtoehtoihin.

Pyrkikää myös tarjoamaan alhaiset osallistumismaksut, sisarusalennukset ja joustavat maksuvaihtoehdot, kuten mahdollisuus maksaa osamaksulla tai lykätä maksuja haastavissa elämäntilanteissa.

Budjetoidut varat urheilukilpailuihin, matkoihin tai urheiluvälineisiin ovat esimerkkejä muista tukimuodoista, jotka voivat auttaa kaikkia lapsia ja nuoria osallistumaan riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta.

Nimeä talousasioista vastaava

Nimeä yhteyshenkilö, joka on helposti tavoitettavissa ja joka tarjoaa perheille turvallisen ja luottamuksellisen mahdollisuuden ottaa esille tukea tai maksujärjestelyjä koskevia kysymyksiä ilman, että heidän tarvitsee keskustella asiasta suoraan valmentajan kanssa. Ilmoita henkilön nimi ja yhteystiedot selkeästi verkkosivuilla ja jäsenkirjeissä

Tarjoo ilmaisia paikkoja

Varaa tietty määrä paikkoja lapsille ja nuorille, joilla ei taloudellisista syistä olisi muuten varaa osallistua seuran toimintaan. Ensimmäinen askel voi olla varata osa seuran tavanomaisesta budjetista kattamaan maksut tai varusteet niille, jotka tarvitsevat tukea.

Jos resurssit sallivat, voitte myös perustaa erillisen tukirahaston, joka koostuu useista lähteistä, kuten yksityishenkilöiden lahjoituksista, yritysten sponsorisopimuksista tai säätiöiden ja kuntien avustuksista.

Vaihtoehtona on tehdä yhteistyötä muiden samassa kunnassa tai alueella toimivien seurojen ja urheilutoimijoiden kanssa yhteisen rahaston perustamiseksi, mikä tekee toiminnasta kestävämpää ja näkyvämpää.

Rahasto voidaan suunnitella siten, että sekä huoltajat että seuran johtajat voivat hakea tukea. Kun huoltajat hakevat tukea itse, on tärkeää, että prosessi on yksinkertainen eikä vaadi todistuksia tai laajoja ennakkoehtoja, jotta vältytään sekä häpeältä että tarpeettomalta byrokratialta. Samalla valmentaja tai joukkueen rahastonhoitaja voi hakea tukea koko joukkueelle, kun kustannuksia syntyy, mikä vähentää yksilöllisten hakemusten tarvetta

Viestitä avoimesti ja inklusiivisesti.

Ilmoita selkeästi, että seura haluaa kaikkien voivan osallistua taloudellisesta tilanteesta riippumatta ja että löytyy erilaisia käytännöllisiä ja helpottavia ratkaisuja. Koska monet perheet eivät uskalla ottaa asiaa esille tai eivät edes tiedä, mitä tukimahdollisuuksia on olemassa, on tärkeää toistaa tietoa säännöllisesti eri kanavissa ja yhteyksissä.

Suunnittele matkat ja urheilutoiminta taloudellisuus huomioon ottaen

Mieti, ovatko kaikki ylimääräiset aktiviteetit tarpeellisia ja voidaanko niitä toteuttaa kustannustehokkaammin.

Voitteko valita lähempänä sijaitsevia kilpailuja tai löytää ilmaisia tai halvempia vaihtoehtoja sosiaalisiin aktiviteetteihin? Ottamalla kustannukset huomioon suunnittelussa vähennätte riskiä, että jäsen-, harjoitus- ja kilpailumaksut muodostuvat esteeksi osallistumiselle.

Ajattele luovasti: vähennä vaatimuksia varusteista ja pukeutumisesta

Mieti, onko todella välttämätöntä vaatia aina tiettyjä varusteita tai pukeutumista. Voivatko lapset osallistua vaatimattomammilla vaatteilla ja kotona olevilla vaatteilla? Vaatimuksia vähentämällä kynnyksensä laskee ja useammat saavat mahdollisuuden

osallistua. Konkreettinen esimerkki on välttää nimien painattamista kilpailu- tai joukkuepaitoihin, jotta vaatteita voidaan helpommin käyttää uudelleen.

Jaa varusteita kestävän kehityksen hengessä

Varustepankin perustaminen tai vaihtopäivien järjestäminen voi olla tehokas tapa alentaa seuran jäsenten kustannuksia.

On tärkeää, että tämä tapahtuu osallistavalla tavalla, jotta kukaan ei tunne itseään syrjityksi. Korosta aloitetta osana seuran kestävän kehityksen työtä ja yhteisöllisyyttä, ei hyväntekeväisyytenä. Korosta, että kaikki ovat tervetulleita tuomaan varusteita ja hakemaan tarvitsemiaan, ja että tarkoituksena on pidentää varusteiden käyttöikää ja samalla vähentää tarpeettomia kustannuksia kaikille. Näin siitä tulee luonnollinen osa toimintaa.

Ole varovainen keräysten kanssa

Vältä tilanteita, joissa joukkueen toimintaan liittyvät keräykset koetaan pakollisiksi, vaikka ne kuvattaisiin vapaaehtoisiksi.

Joillekin perheille viisi tai kymmenen euroa ei ole pikkuraha, vaan se voi olla ratkaiseva tekijä perheen taloudessa. Esimerkiksi ilmoitus, jossa kerrotaan keräyksen olevan vapaaehtoinen, mutta samalla mainitaan suositeltu summa ja viitataan perinteeseen, voi luoda tunteen, että osallistuminen on pakollista. Ilmoita selkeästi sekä

kirjallisesti että suullisesti, että
lahjoitukset ovat täysin vapaaehtoisia ja
että on täysin hyväksyttävää kieltäytyä
niistä.

Ota huomioon huoltajien tilanne

Urheilu vaatii usein vanhemmilta sekä
aikaa että rahaa, mikä voi olla vaikeaa
taloudellisesti niukoissa oloissa eläville
perheille.

Taloudellinen paine vaikuttaa usein myös
jaksamiseen ja mahdollisuuksiin osallistua,
mikä tarkoittaa, että kaikilla ei ole
kapasiteettia kuljettaa lapsia harjoituksiin
tai kilpailuihin, leipoa tapahtumia varten
tai osallistua erilaisiin järjestelyihin, vaikka
halukkuutta olisi. Suunnittele siis toiminta
tätä silmällä pitäen ja yritä minimoida
vanhempien osallistumista koskevat
vaatimukset.

Jos seura tarjoaa vaihtoehtoja, kuten
käytännön avun antamisen rahan
sijaan, on tärkeää muistaa, että tämäkin
voi olla vaikeaa joillekin perheille. Pyri
siksi ratkaisuihin, jotka ovat selvästi
vapaaehtoisia eivätkä anna vaikutelmaa,
että on pakko osallistua jollain tavalla. Kun
kuljetus on välttämätöntä, kimpakyydit
joukkueen sisällä voivat olla yksi tapa
helpottaa tilannetta. Kokouksissa on hyvä

valita digitaalisia vaihtoehtoja, kun se on
mahdollista, jotta sekä kustannukset että
ajankäyttö vähenevät.

Kerää jäseniltä anonyymiä palautetta

Luo helppoja tapoja, joilla sekä huoltajat
että nuoret voivat antaa anonyymisti
palautetta kustannuksista ja esteistä.
Tämä antaa seuralle arvokasta tietoa
ilman, että kenenkään tarvitsee tuntea
häpeää tai huolta.

Seuran verkkosivustolla oleva digitaalinen
lomake tai kauden jälkeen lähetettävä
lyhyt kysely ovat esimerkkejä ratkaisuista,
jotka helpottavat kokemusten ja
parannusehdotusten jakamista.

Kouluta valmentajia köyhystietoisuuteen

Lyhyt perehdytys taloudelliseen
haavoittuvuuteen ja kunnioittavaan
kohteluun voi antaa valmentajille
paremman ymmärryksen ja konkreettisia
oivalluksia näistä asioista.

Kun valmentajat ja joukkueenjohtajat
tulevat tietoisemmiksi siitä, miten
taloudelliset esteet vaikuttavat lasten
mahdollisuuksiin osallistua, heillä
on paremmat edellytykset edistää
osallistavampaa ja tukevampaa
ympäristöä. Koulutuksen ei tarvitse olla
laaja-alaista. Jopa tunnin mittainen
katsaus tai digitaalinen materiaali voi
riittää tietoisuuden herättämiseen.

MITEN VOIMME TALOUDELLISESTI MAHDOLLISTAA LASTEN JA NUORTEN AKTIIVISUUDEN JATKUMISEN?

Urheilun harrastamisen taloudellisia esteitä ei voida ratkaista pelkästään yksittäisillä arjen toimilla. Jotta lapset ja nuoret voisivat jatkaa aktiivisuuttaan pitkällä aikavälillä, taloudellisen saavutettavuuden on oltava yhteisenä vastuuna ja osa urheilun pitkän aikavälin kehitystä.

Kunnilla, paikallisilla yrityksillä ja muilla yhteiskunnan toimijoilla on tässä tärkeä rooli. Kunnallinen tuki ja yhteistyö voivat luoda perustavanlaatuiset edellytykset lasten vapaa-ajan viettoon, kun taas sponsorointi ja muut paikalliset yhteistyömuodot voivat auttaa madaltamaan osallistumisen kynnystä käytännössä. Urheiluseurojen on tunnettava nämä mahdollisuudet, käytettävä niitä harkitusti ja integroitava ne toimintaansa. Kun taloudelliset ratkaisut on suunniteltu selkeästi ja pitkällä aikavälillä, eivätkä ne ole väliaikaisia poikkeuksia, urheilun harrastaminen muuttuu turvallisemmaksi, jatkuvammaksi ja tasa-arvoisemmaksi.

KUNNALLINEN tuki ja yhteistyö voivat luoda perustavanlaatuiset edellytykset lasten vapaa-ajan viettoon, kun taas sponsorointi ja muut paikalliset yhteistyömuodot voivat auttaa madaltamaan osallistumisen kynnystä käytännössä.

PROJEKTISTA SAATUJA KOKEMUKSIA JA OPPEJA

Projektissa on toteutettu pilottitoimintaa yhdessä urheiluseurojen kanssa. Tässä kaksi seuraa jakaa kokemuksiaan:

”Meille on ollut tärkeää oppi, kuinka ratkaisevaa yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on, jotta tavoitetaan lapset ja nuoret, jotka eivät muuten löydä urheilun pariin. Yhteistyö sellaisten toimijoiden kanssa, joilla on jo yhteys kohderyhmään ja heidän huoltajiinsa, helpottaa tiedon välittämistä ja luo mahdollisuuksia useammalle osallistua.

Vuoropuhelu huoltajien kanssa on myös keskeistä, jotta lapset voivat osallistua yksittäiseen toimintaan ja jotta heillä on mahdollisuus olla aktiivinen myös tulevaisuudessa.

Huomasimme myös, kuinka tärkeää on antaa selkeää tietoa ennen toimintaa. Uusille osallistujille pelkkä osoite ei usein riitä. On hyvä kuvata tarkemmin, missä tekeminen järjestetään, mitä osallistujien tulee tuoda mukanaan ja mitä voi lainata paikan päältä. Se voi vaikuttaa suuresti siihen, kokevatko ihmiset osallistumisen mahdolliseksi vai eivät.”

– **Iida Laitila & Lena Hindström-Pesu, Åbo IFK**

”Olemme havainneet, että taloudelliset esteet liittyvät usein muihin käytännön haasteisiin perheiden arjessa. Esimerkiksi taloudellisesti heikossa asemassa olevien perheiden vanhemmilla voi olla vaikeuksia löytää aikaa tai mahdollisuuksia osallistua lastensa harrastuksiin, kuten kuljetuksiin harjoituksiin ja aktiviteetteihin. Siksi yhteistyö paikallisten toimijoiden, kuten bussiyhtiöiden, kanssa, jotka voivat tarjota kuljetuksia tai lippuja, voi olla tärkeä tuki.

Yhteistyössä koulujen, sosiaalipalvelujen ja muiden toimijoiden kanssa seurat voivat myös helpommin tavoittaa lapsia ja perheitä, jotka saattavat tarvita ylimääräistä tukea urheilun pariin pääsemiseksi.

Kokeilupäivät Botniahallissa osoittivat myös, että järjestetty kuljetus voi olla suuri apu. Kun kuljetus oli järjestetty, enemmän lapsia ja huoltajia kuin muuten olisi ollut mahdollista pääsi osallistumaan, ja huomasimme, että sekä huoltajat että nuoremmat lapset viihtyivät hyvin.”

– **Mikael Rönqvist, Vasa Idrottssällskap**

LÄHTEET JA SUOSITELTAVAA LUETTAVAA

Aarresola, O., Villberg, J., Tammelin, M., & Kokko, S. (2025).
Liikunnan eriarvoisuus: perheen talustilanteen yhteys
lasten ja nuorten liikkumiseen ja liikuntaharrastamiseen.
Yhteiskuntapolitiikka, 90(4), 317–329.

Aarresola, O., Virmasalo, I., Hasanen, E. & Tammelin,
M., (2023). Liikunta- ja urheiluseurojen taloudellinen
tuki harrastavien lasten ja nuorten perheille: selvitys
tukikäytännöistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö.
Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja, 2023:33.

Centrum för idrottsforskning (CIF) – mm. raportit
'Idrott och segregation: om idrottens roll i ett ojämlikt
samhälle' (2023) ja 'Idrotten och (o)jämligheten:
i medlemmarnas eller samhällets intresse?' (2019)

Finlands Svenska Idrott (FSI) – mm. oppaat
'Jämställdhet och likabehandling inom idrott'
ja 'Inkluderande idrott'

Pelastakaa Lapset – mm. raportti
'Lapsen ääni 2025'

Rädda Barnen, Sverige – mm. raportti
'Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025'

Oppaan kokoaminen tehtiin yhteistyössä "Alla med! - Kaikki mukaan!
Idrott som främjar samhörighet - Urheilu osallisuutta edistämässä" kanssa.

